

An Bhruiséil, 30 Meitheamh 2023
(OR. en)

11139/23

ECOFIN 664
UEM 198
SOC 490
EMPL 341
COMPET 685
ENV 764
EDUC 277
RECH 309
ENER 400
JAI 910
GENDER 141
ANTIDISCRIM 135
JEUN 179
SAN 416

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Uimh. an doic. roimhe seo:	9830/1/23 REV 1
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2023) 609 final
Ábhar:	MOLADH ÓN gCOMHAIRLE maidir le Clár Náisiúnta na Spáinne um Athchóiriú 2023 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Spáinne 2023

Gheobhaidh na toscaireachtaí, i gceangal leis seo, an dréachtmholadh thuasluaite ón gComhairle, mar a pléadh sa Chomhairle agus sa Chomhairle Eorpach é, bunaithe ar Mholadh COM (2023) 609 final ón gCoimisiún.

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

an ...

maidir le Clár Náisiúnta na Spáinne um Athchóiriú 2023 agus lena dtugtar tuairim

ón gComhairle

maidir le Clár Cobhsaíochta na Spáinne 2023

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 121(2) agus Airteagal 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus a gcomhordú¹, a neartú agus go háirithe Airteagal 5(2) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú², agus go háirithe Airteagal 6(1) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

¹ IO L 209, 2.8.1997, lch. 1.

² IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) Tháinig Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³, lenar bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta ('an tSaoráid'), i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Leis an an tSaoráid, soláthraítear tacaíocht airgeadais do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí a chur chun feidhme, agus í mar spreagadh fíoscach arna mhaoiniú ag an Aontas. I gcomhréir le tosaíochtaí an tSeimeastair Eorpaigh, leis an tSaoráid, rannchuidítear le téarnamh eacnamaíoch cuimsitheach agus le cur chun feidhme athchóirithe agus infheistíochtaí atá inbhuanaithe agus a spreagann fás, go háirithe athchóirithe agus infheistíochtaí chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur chun cinn agus chun cur le hathléimneacht gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sí freisin ó thaobh an t-airgeadas poiblí a neartú agus borradh a chur faoin bhfás agus faoin gcruthú post sa mheántearma agus san fhadtearma, ó thaobh an comhtháthú críochach a fheabhsú laistigh den Aontas agus ó thaobh tacú le cur chun feidhme leanúnach Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Rinneadh an ranniocaíocht airgeadais uasta in aghaidh an Bhallstáit faoin tSaoráid a thabhairt cothrom le dáta an 30 Meitheamh 2022, i gcomhréir le hAirteagal 11(2) de Rialachán (AE) 2021/241.

³ Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

- (2) An 22 Samhain 2022, ghlac an Coimisiún an Suirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2023, rud a chuir tús le Seimeastar Eorpach 2023 um chomhordú an bheartais eacnamaíoch. An 23 Márta 2023, d'fhorhnuigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí an tSuirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2023, tosaíochtaí atá dírithe ar na ceithre ghné den inbhuanaitheacht iomaíoch. An 22 Samhain 2022, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011, ghlac an Coimisiún freisin Tuarascáil 2023 maidir leis an Sásra Foláirimh inar shainaithin sé an Spáinn inti ar cheann de na Ballstáit a bhféadfadh míchothromaíochtaí a bheith ag baint di, nó a d'fhéadfadh a bheith i mbaol míchothromaíochtaí, agus a mbeadh grinn-athbhreithniú ag teastáil ina leith. An dáta céanna, ghlac an Coimisiún tuairim freisin maidir le dréachtphlean buiséadach na Spáinne 2023. Ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro agus togra le haghaidh Thuarascáil Chomhphárteach 2023 ar Fhostaíocht, ina ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirínte Fostaíochta agus phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Ghlac an Chomhairle an Moladh maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro⁴ ('Moladh 2023 maidir leis an limistéir euro') an 16 Bealtaine 2023 agus an Tuarascáil Chomhphárteach ar Fhostaíocht an 13 Márta 2023.
- (3) Cé go bhfuil athléimneacht shuntasach á léiriú ag geilleagair an Aontais, tá drochthionchar ag an gcomhthéacs geopholaitiúil orthu fós. Agus an tAontas ag seasamh go daingean leis an Úcráin, tá clár oibre beartais eacnamaíoch agus shóisialta an Aontais dírithe sa ghearrthéarma ar dhrochthionchar na suaití fuinnimh a laghdú, i gcás teaghlaigh leochaileacha agus gnólachtaí leochaileacha araon, agus sa mheántéarma ar iarrachtaí a choinneáil ar bun chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a bhaint amach, ar thacaíocht a thabhairt d'fhás inbhuanaithe cuimsitheach, ar an gcobhsaíocht mhaicreacnamaíoch a chosaint agus ar an athléimneacht a mhéadú. Tá sé dírithe go láidir freisin ar iomaíochas agus táirgiúlacht an Aontais a mhéadú.

⁴ Moladh ón gComhairle an 16 Bealtaine 2023 maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro (IO C 180, 23.5.2023, lch. 1).

- (4) An 1 Feabhra 2023, d’eisigh an Coimisiún teachtaireacht dar teideal ‘Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach’ (‘Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais’). Is é is aidhm do Phlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais agus tacú leis an aistriú tapa chuig an aeráidneodracht. Is comhlánú é ar na hiarrachtaí leanúnacha faoin gComhaontú Glas don Eoraip agus faoi REPowerEU. Is é is aidhm dó freisin timpeallacht níos tacúla a sholáthar chun acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais a mhéadú i dtaca leis na teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus leis na táirgí glan-nialasachta a bhfuil gá leo chun spriocanna uailmhianacha aeráide an Aontais a bhaint amach, agus chun a áirithiú go mbeidh rochtain ar amhábhair chriticiúla ábhartha, lena n-áirítear trí fhoinsiú a éagsúlú, trí shaothrú cuí a dhéanamh ar acmhainní geolaíochta sna Ballstáit agus trí athchúrsáil na n-amhábhair a uasmhéadú. Is ar cheithre cholún atá Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais bunaithe: timpeallacht rialála intuartha agus shimplithe, rochtain níos tapúla ar mhaoiniú, scileanna a fheabhsú, agus trádáil oscailte do shlabhraí soláthair athléimneacha. An 16 Márta 2023, d’eisigh an Coimisiún teachtaireacht eile dar teideal ‘Iomaíochas fadtéarmach an Aontais: níos faide ar aghaidh ná 2030’, teachtaireacht a leagadh amach de réir naoi spreagadh a threisiúnn a chéile ar mhaithe le hoibriú i dtreo creat rialála lena bhfeabhsófaí an fás. Socraítear leis tosaíochtaí beartais arb é is aidhm dóibh feabhsuithe struchtúracha, bearta infheistíochta dea-dhírithé agus rialála a áirithiú le haghaidh iomaíochas fadtéarmach an Aontais agus a Bhallstát. Cuidiúnn na moltaí thíos ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na tosaíochtaí sin.

- (5) In 2023, tá an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch fós ag forbairt i gcomhréir le cur chun feidhme na Saoráide. Tá cur chun feidhme iomlán na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta fós riachtanach chun go mbainfear amach na tosaíochtaí beartais faoin Seimeastar Eorpach, ós rud é go dtugann na pleananna aghaidh ar iomlán na moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh le blianta beaga anuas, nó ar fhothacar mór díobh. Tá moltaí tírshonracha 2019, 2020 agus 2022 fós chomh hábhartha céanna maidir le pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna dtabhairt cothrom le dáta nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241.
- (6) Is é is aidhm do Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁵(‘Rialachán REPowerEU’), a glacadh an 27 Feabhra 2023, deireadh a chur go tapa le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis. Cuirfidh sé sin le slándáil fuinnimh agus le héagsúlacht sholáthar fuinnimh an Aontais, agus ag an am céanna, méadóidh sé glacadh na bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh, acmhainneachtaí stórála fuinnimh agus an éifeachtúlacht fuinnimh. Le Rialachán REPowerEU, cuirtear ar chumas na mBallstát caibidil nua REPowerEU a chur lena bpleananna náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta chun go maoinofar athchóirithe agus infheistíochtaí ríthábhachtacha a chuideoidh le cuspóirí REPowerEU a bhaint amach. Cuideoidh na hathchóirithe agus na hinfeistíochtaí sin freisin ó thaobh borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais mar a leagtar amach i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais, agus tabharfaidh siad aghaidh ar na moltaí tírshonracha a bhaineann le fuinneamh arna n-eisiúint chuig na Ballstáit in 2022 agus, i gcás inarb infheidhme, in 2023. Le Rialachán REPowerEU, tugtar isteach catagóir nua de thacaíocht airgeadais neamh-in-aisíochta, atá á cur ar fáil do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí nua a bhaineann le fuinneamh a mhaoiniú faoina bpleananna téarnaimh agus athléimneachta.

⁵ Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755, agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1).

(7) An 8 Márta 2023, ghlac an Coimisiún teachtaireacht lena gcuirtear treoraíocht ar fáil maidir leis an mbeartas fioscach 2024 ('teachtairacht an 8 Márta 2023'). Is é is aidhm di tacú le hullmhú chláir na mBallstáit um Chobhsaíocht agus um Chóineasú, agus an comhordú beartais a neartú ar an gcaoi sin. Thug an Coimisiún chun cuimhne go ndéanfar clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis a dhíghníomhachtú i ndeireadh 2023. D'éiligh an Coimisiún go mbeadh beartais fhioscacha ann in 2023-2024 a d'áiríteadh an inbhuanaitheacht fiachais sa mheántearma agus a mhéadódh an acmhainneacht fáis ar bhealach inbhuanaithe agus iarradh ar na Ballstáit a leagan amach ina gcláir um chobhsaíocht agus um chóineasú 2023 conas a áiríteoidh a bpleananna fioscacha go n-urramófar luach tagartha an Chonartha, is é sin 3 % den olltáirgeacht intíre (OTI), agus go n-áiríteofar laghdú inchreidte leanúnach an fhiachais, sin nó conas a choinneofar an fiachas ar leibhéal stuama sa mheántearma. D'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit freisin deireadh a chur de réir a chéile le beartais fhioscacha náisiúnta arna dtabhairt isteach chun teaghlaigh agus gnólachtaí a chosaint ar shuaitheadh na bpraghsanna fuinnimh, agus deireadh a chur ar dtús leis na beartais is lú a spriocdhíródh. Thug sé le fios, dá mba rud é gur ghá síneadh a chur le bearta tacaíochta mar gheall ar bhrú a bheith ann an athuair ó thaobh phraghas an fhuinnimh de, gur cheart do na Ballstáit na bearta sin a spriocdhíriú ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha ar bhealach níos fearr. Luaigh an Coimisiún go ndéanfaí na moltaí fioscacha a chainníochtú agus a dhifreáil. Thairis sin, mar a mholtar sa teachtaireacht uaidh an 9 Samhain 2022 maidir le treoirlínte le haghaidh athchóiriú ar chreat rialachais eacnamaíoch an Aontais Eorpaigh, go ndéanfaí na moltaí fioscacha sin a fhoirmiú ar bhonn an ghlanchaiteachais phríomhúil. Mhol sé do na Ballstáit uile leanúint ar aghaidh ag cosaint na hinfheistíochta a mhaoinítear go náisiúnta agus a áirithiú go n-úsáidfear an tSaoráid agus cistí eile an Aontais go héifeachtach, go háirithe i bhfianaise an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh agus na gcuspóirí athléimneachta. Thug an Coimisiún le fios go molfadh sé don Chomhairle tús a chur, in earrach na bliana 2024, leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh, ar bhonn na sonraí olltroidh maidir le 2023, i gcomhréir leis na forálacha dlíthiúla atá ann faoi láthair.

- (8) An 26 Aibreán 2023, chuir an Coimisiún tograí reachtacha i láthair maidir le hathchóiriú cuimsitheach ar rialacha rialachais eacnamaíoch an Aontais a chur chun feidhme. Is é is príomhchuspóir do na tograí inbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí a neartú agus fás inbhuanaithe agus cuimsitheach a chur chun cinn sna Ballstáit uile trí athchóirithe agus trí infheistíochtaí. Sna tograí uaidh, díríonn an Coimisiún ar an úinéireacht náisiúnta a fheabhsú, ar an gcreat a shimpliú agus gluaiseacht i dtreo fócas níos meántearmaí, in éineacht le forfheidhmiú éifeachtach agus níos comhleanúnaí. De réir na gConclúidí ón gComhairle an 14 Márta 2023 maidir le treoirlínte le haghaidh athchóiriú ar chreat rialachais eacnamaíoch an Aontais, is é an cuspóir atá ann an obair reachtach a thabhairt i gcrích in 2023.
- (9) An 30 Aibreán 2021, chuir an Spáinn a plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 13 Iúil 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh Cur Chun Feidhme maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Spáinne⁶. Tá scaoileadh na dtráthchodanna ag brath ar chinneadh a bheith glactha ag an gCoimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh á rá go bhfuil an Spáinn tar éis na garspriocanna agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle a chomhlíonadh go sásúil. Tuigtear gurb é atá i gceist le comhlíonadh sásúil, nach ndeachthas siar ar ghnóthú na ngarspriocanna agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

⁶ 10150/21 INIT; 10150/21 ADD 1; 10150/21 ADD 1 REV 1; 10150/21 ADD 1 REV 2; 10150/21 COR 1.

- (10) An 28 Aibreán 2023, thíolaic an Spáinn a Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2023 agus a Clár Cobhsaíochta 2023, i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. Chun na naisc atá eatarthu a chur san áireamh, rinneadh measúnú ar an dá chlár le chéile. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é an Clár Náisiúnta um Athchóiriú don bhliain 2023 ar thuairisciú leathbhliantúil na Spáinne maidir leis an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.
- (11) An 24 Bealtaine 2023, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2023 don Spáinn. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar dhul chun cinn na Spáinne ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle idir 2019 agus 2022, agus measadh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Spáinne. Ar bhonn na hanailíse sin, léiríodh sa tuarascáil tíre na bearnaí atá ann maidir leis na dúshláin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, chomh maith le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn. Leis an tuarascáil, rinneadh measúnú freisin ar dhul chun cinn na Spáinne ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh príomhspríocanna an Aontais maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú na bochtaineachta a bhaint amach, sin agus ar an dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(12) Rinne an Coimisiún grinn-athbhreithniú faoi Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 maidir leis an Spáinn agus d'fhoilsigh sé a thorthaí an 24 Bealtaine 2023. Tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha sa Spáinn. Go háirithe, tá leochaileachtaí a bhaineann le hardfhiachas príobháideach, rialtais agus seachtrach, a bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint leo, ag dul ar gcúl ach atá fós ann. Tháinig laghdú ar an bhfiachas seachtrach agus go háirithe ar chóimheasa fiachais phríobháidigh thar na 2010idí agus, tar éis briseadh sealadach in 2020, thosaigh siad ag laghdú arís in 2021 agus táthar ag súil go leanfaidh siad de bheith ag meath i ngeall ar an bhfás eacnamaíoch. Mar sin féin, tá siad fós ag leibhéal ardaithe. Bhain an staid sheachtrach tairbhe as cuntas reatha a bhí ina bharrachas le 10 mbliana fiú má chúngaigh sé le déanaí mar léiriú ar thionchar phaindéim COVID-19 ar onnmhairí turasóireachta agus na praghsanna fuinnimh níos airde in 2022. Tá fiachais rialtais fós ard. In 2022, d'atosaigh sé an chonair íslitheach a chuir staid feabhsaithe ar fáil roimh phaindéim COVID-19, rud a spreag fás láidir ainmniúil OTI, ach atá fós os cionn na leibhéal a bhí ann roimh phaindéim COVID-19. Ar luas níos measartha, táthar ag súil go leanfar leis an laghdú sin in 2023 agus in 2024, agus bearta beartais sa phlean téarnaimh agus athléimneachta mar bhonn taca leis. Léirigh an córas airgeadais athléimneacht i bhfianaise na suaití a tharla le déanaí mar thoradh ar phaindéim COVID-19 agus ar an ngéarchéim fuinnimh. Tá an dífhostaíocht ag laghdú arís, ach tá sé fós ard agus tá réimsí leochaileachta fós ann, lena n-áirítear dífhostaíocht fhadtéarmach agus dífhostaíocht i measc na hóige. Na rioscaí a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do chúngú breise na leochaileachtaí, baineann siad go príomha leis an tionchar a bheadh ag géarú na gcoinníollacha airgeadais ar staideanna airgeadais teaghlach agus gnólachtaí agus ar inbhuanaitheacht mheántéarmach go fadtéarmach fhiachas an rialtais i bhfianaise dhálaí reatha an mhargaidh agus aosú an daonra. Bhí dul chun cinn beartais fabhrach agus ba cheart go gcuirfí tuilleadh feabhsuithe ar fáil trí an phlean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme.

- (13) De réir sonraí arna mbailíochtú ag Eurostat, tháinig laghdú ar easnamh ginearálta rialtas na Spáinne ó 6.9 % de OTI in 2021 go 4.8 % in 2022, agus thit fiachas ginearálta an rialtais ó 118.3 % de OTI ag deireadh 2021 go 113.2 % ag deireadh 2022. An 24 Bealtaine 2023, d'eisigh an Coimisiún tuarascáil faoi Airteagal 126(3) den Chonradh. Rinneadh plé sa tuarascáil sin ar staid bhuiséadach na Spáinne, ós rud é gur sháraigh a heasnamh rialtais ghinearálta a hollfhiachas rialtais in 2022 3 % luach tagartha an Chonartha maidir le OTI. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil nár comhlíonadh critéar an easnaimh. I gcomhréir lena theachtairacht an 8 Márta 2023, níor mhol an Coimisiún nósanna imeachta nua um easnamh iomarcach a thionscnamh in earrach na bliana 2023. Ina dhiaidh sin, shonraigh an Coimisiún go molfadh sé don Chomhairle tús a chur, in earrach na bliana 2024, leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh, ar bhonn na sonraí olltoraidh maidir le 2023. Ba cheart don Spáinn é sin a chur san áireamh i bhforghníomhú bhuiséad 2023 agus nuair atá a dréachtphlean buiséadach do 2024 á ullmhú aici.
- (14) Na bearta beartais fhioscaigh a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú, is bearta iad a d'imir tionchar ar chomhardú ginearálta an rialtais. In 2022, i measc na mbearta beartais fhioscaigh lena laghdaítear ioncam, bhí laghdú CBL ar leictreachas agus ar ghás, laghdú ar an gcáin speisialta ar leictreachas agus cuireadh an cháin ar luach na táirgeachta leictreachais ar fionraí, agus maidir le bearta beartais fhioscaigh lena méadaítear caiteachas, bhí an lacáiste ginearálaithe 20 cent in aghaidh an lítir maidir le breosla feithiclí, tacaíocht ioncaim do theaghlaigh agus do thionscail dianfhuinnimh, tairbhí níos airde tríd an dearbhán sóisialta fuinnimh agus lascaíní praghais maidir le hiompar poiblí a úsáid. Measann an Coimisiún gurb é an glanchostas buiséadach a bhain leis na bearta sin in 2022 1.6 % de OTI. An tráth céanna, an costas a mheastar a bhaineann le bearta éigeandála sealadacha a bhain le géarchéim COVID-19, chuaigh an costas sin i laghad ionas gur 0.5 % de OTI a bhí ann in 2022, le hais 3.1 % in 2021.

- (15) An 18 Meitheamh 2021, mhol an Chomhairle go n-úsáidfeadh an Spáinn⁷ an tSaoráid in 2022 chun infheistíocht bhreise a mhaoiniú chun tacú leis an téarnamh agus beartas fioscach stuama á shaothrú aici an tráth céanna. Thairis sin, mhol an Chomhairle go ndéanfadh an Spáinn infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta a chaomhnú. Mhol an Chomhairle freisin don Spáinn an fás ar chaiteachas reatha arna mhaoiniú go náisiúnta a theorannú.
- (16) De réir mheastacháin an Choimisiúin, staid fhioscach⁸ thacúil a bhí ann in 2022, arbh ionann í agus -2.5 % de OTI. Mar a mhol an Chomhairle, lean an Spáinn de thacaíocht a thabhairt don téarnamh trí infheistíochtaí atá le maoiniú tríd an tSaoráid. 1.1 % de OTI a bhí ann in 2022 le caiteachas arna mhaoiniú ag deontais faoin tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais (1.2 % de OTI a bhí ann in 2021). Trí infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta, soláthraíodh rannchuidiú forleathnaitheach dar luach 0.3 pointe céatadán leis an staid fhioscach⁹. Dá bhrí sin, chaomhnaigh an Spáinn infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta, mar a mhol an Chomhairle. Ag an am céanna, sholáthair an fás ar chaiteachas reatha príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta nua ioncaim) ranníocaíocht fhorleathnaitheach dar méid 2.7 pointe céatadán don staid fhioscach fhoriomlán. Áiríodh leis an rannchuidiú suntasach forleathnaitheach sin tionchar breise na mbeart a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú (glanchostas buiséadach breise 1.5 % de OTI). San am céanna, rannchuidigh caiteachas níos airde ar thomhaltas idirmheánach agus ar aistrithe sóisialta comhchineáil leis an bhfás ar ghlanchaiteachas príomha reatha. Ní raibh ach cuid de na bearta chun aghaidh a thabhairt ar thionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh mar thoradh ar rannchuidiú suntasach forleathnaitheach an chaiteachais reatha arna mhaoiniú go náisiúnta. Dá bhrí sin, níor theorannaigh an Spáinn an fás ar chaiteachas reatha arna mhaoiniú go náisiúnta.

⁷ Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 ina dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Spáinne 2021 (IO C 304, 29.7.2021, lch. 38).

⁸ Is é an rud a bhíonn i gceist le tomhas na staid fhioscaí an t-athrú ar chaiteachas príomha (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim), gan bearta sealadacha éigeandála a bhaineann le géarchéim COVID-19 a áireamh, ach lena n-áirítear caiteachas a mhaoinítear trí thacaíocht neamh-inaisíochta (deontais) ón tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais, i gcoibhneas le hacmhainneacht fáis mheántearmaigh. Chun tuilleadh sonraí a fháil, féach Bosca 1 sna Táblaí Staidrimh Fioscacha.

⁹ Sholáthair caiteachas caipitil eile arna mhaoiniú go náisiúnta ranníocaíocht chrapthach dar méid 0.3 pointe céatadán de OTI, i ngeall ar choigeartú de réir a chéile ar na leibhéil a bhí ann roimh phaindéim COVID-19.

- (17) An cás maireacnamaíoch atá ina bhuntaca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha i gClár Cobhsaíochta 2023, is cás é atá i gcomhréir le réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún le haghaidh 2023 agus tá sé níos fabhraí ina dhiaidh sin. Tá sé tuartha ag an rialtas go méadóidh fíor-OTI faoi 2.1 % in 2023 agus 2.4 % in 2024. I gcomparáid leis sin, tuartar le réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún go mbeidh fíorfhás OTI beagán níos ísle de 1.9 % in 2023 agus 2.0 % in 2024, go príomha mar gheall ar rannchuidiú ionchasach níos ísle ó thomhaltas príobháideach in 2023 agus in 2024, chomh maith le fás infheistíochta níos measartha in 2024. Léiríonn an t-ionchas níos fabhraí a leagtar amach i gClár Cobhsaíochta 2023 tionchar réamh-mheasta níos láidre an phlean téarnaimh agus athléimneachta ar ghníomhaíocht thar an tréimhse réamhaisnéise.
- (18) Ina Chlár Cobhsaíochta don bhliain 2023, measann an rialtas go laghdóidh an t-easnamh rialtais ghinearálta go 3.9 % de OTI in 2023. Is léiriú é an laghdú in 2023 den chuid is mó ar chostas níos ísle na mbeart a rinneadh mar fhreagairt ar an méadú ar phraghsanna fuinnimh i gcomparáid le 2022. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI ó 113.2 % ag deireadh 2022 go 111.9 % ag deireadh 2023. Tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún go mbeidh easnamh rialtais dar luach 4.1 % de OTI ann i dtaca le 2023. Tá sé sin ag teacht leis an easnamh a thuartar i gClár Cobhsaíochta 2023. An cóimheas idir fiachas ginearálta an rialtais agus OTI a thuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, beidh sé níos ísle – tuartar gur 110.6 % a bheidh ann ag deireadh 2023 i ngeall ar choigeartú sreabhaidh i leith stoic níos ísle.

(19) Na bearta a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú, meastar go leanfaidh siad de thionchar a imirt ar chomhardú ginearálta an rialtais in 2023. Is éard atá iontu bearta ar cuireadh síneadh ama leo ó 2022, go háirithe laghdú CBL ar leictreachas agus ar ghás, an cháin speisialta ar leictreachas a laghdú, an cháin ar luach na táirgeachta leictreachais a chur ar fionraí, tacaíocht ioncaim do theaghlaigh agus do thionscail dianfhuinnimh, sochair níos airde tríd an dearbhán sóisialta fuinnimh agus lascaíní praghais maidir le hiompar poiblí a úsáid, chomh maith le bearta nua mar shampla lacáiste 20 cent in aghaidh an lítir ar bhreosla feithicle atá dírithe anois ar iompar de bhóthar agus ar mhuiriompar agus ar earnáil na talmhaíochta agus ar earnáil na hiascaireachta agus fóirdheontas cnapshuime EUR 200 do theaghlaigh ar ioncam íseal. Déantar costas na mbeart sin a fhritháireamh go páirteach le tobhach ar bhrabúis amhantair na soláthraithe móra fuinnimh. Agus an t-ioncam sin á chur san áireamh, i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, tuartar gur 0.6 % de OTI a bheidh i gceist le glanchostas buiséadach na mbeart tacaíochta in 2023¹⁰. De réir dealraimh, ní ar theaghlaigh leochaileacha ná ar ghnólachtaí leochaileacha atá formhór na mbeart dírithe in 2023, agus ní chaomhnaíonn roinnt acu an comhartha praghais chun an t-éileamh ar fhuinneamh a laghdú agus an éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú. Mar thoradh air sin, i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, meastar gurb é 0.2 % de OTI in 2023 méid na mbeart tacaíochta spriodhírithe atá le cur san áireamh sa mheasúnú ar chomhlíonadh an mholta ón gComhairle an 12 Iúil 2022¹¹ (i gcomparáid le 0.5 % de OTI in 2022). Ar deireadh, deireadh a bheith á chur de réir a chéile le bearta éigeandála sealadacha a bhain le géarchéim COVID-19, a measadh gurb ionann iad agus 0.5 % de OTI, meastar gur rud é sin a rachaidh chun sochair do chomhardú ginearálta an rialtais in 2023.

¹⁰ Is ionann an figiúr sin agus leibhéal chostas buiséadach bliantúil na mbeart sin, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas reatha chomh maith le, i gcás inarb ábhartha, bearta caiteachais chaipitil.

¹¹ Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022 maidir le Clár Náisiúnta na Spáinne um Athchóiriú agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Spáinne 2022 (IO C 334, 1.9.2022, lch. 70).

(20) Sa Mholadh uaithi an 12 Iúil 2022, mhol an Chomhairle go ndéanfadh an Spáinn beartas fíoscach stuama a áirithiú in 2023, go háirithe trí theorainn a chur leis an bhfás ar chaiteachas reatha príomhúil a mhaoineítear go náisiúnta faoi bhun an fháis aschuir fhéideartha mheántearmaigh¹², agus tacaíocht leanúnach shealadach spriocdhírthe á cur san áireamh le haghaidh na dteaghlach agus na ngnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh agus le haghaidh daoine atá ag teitheadh ón Úcráin. An tráth céanna, ba cheart don Spáinn a bheith ar tinneall chun an caiteachas reatha a chur in oiriúint don staid atá ag síorathrú. Moladh don Spáinn freisin cur le hinfheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, agus an tionscnamh REPowerEU á chur san áireamh, lena n-áirítear trí leas a bhaint as an tSaoráid agus as cistí eile de chuid an Aontais.

¹² Ar bhonn réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, meastar go mbeidh fás aschuir ionchasach meántearmach (meán 10 mbliana) na Spáinne ag 5.5 % i dtéarmaí ainmniúla.

(21) In 2023, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún gur staid fhioscach fhorleathnaitheach a bheidh ann (- 0.3 % de OTI). Tagann sé sin i ndiaidh staid fhioscach fhorleathnaitheach a bheidh ann in 2022 (- 2.5 % de OTI). Maidir leis an bhfás ar an gcaiteachas reatha príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta discréideacha ioncaim) in 2023, meastar go soláthrófar rannchuidiú neodrach den chuid is mó de 0.2 % de OTI leis an staid fhioscach leis an bhfás sin. Dá bhrí sin, an fás a thuartar a thiocfaidh ar chaiteachas reatha príomha arna mhaoiniú go náisiúnta, tá sé i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022. Ó thaobh substainte de, is é is cúis leis an rannchuidiú a mheastar a bheidh neodrach a bheag nó a mhór de chaiteachas príomha reatha arna mhaoiniú go náisiúnta glanchostais laghdaithe na mbeart tacaíochta (spriocdhírthe agus neamhdhírthe) le teaghlaigh agus le gnólachtaí is leochailí ó thaobh ardú praghsanna fuinnimh de (faoi 1.0 % de OTI). Is iad na príomhspreagthaí fáis i gcaiteachas príomha reatha a mhaoinítear go náisiúnta (glan ar bhearta nua ioncaim) an méadú ar aistrithe sóisialta, arna spreagadh ag athnascadh pinsean le boilsciú roimhe seo, agus caiteachas níos airde ar thomhaltas idirmheánach. Meastar gur 1.6 % de OTI a bheidh i gceist leis an gcaiteachas a mhaoinítear le deontais faoin tSaoráid agus le cistí eile de chuid an Aontais in 2023, agus meastar go soláthróidh infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta rannchuidiú forleathnaitheach 0.1 pointe céatadán leis an staid fhioscach¹³. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe ag an Spáinn infheistíocht bhreise a mhaoiniú tríd an tSaoráid agus trí chistí eile de chuid an Aontais, agus táthar ag tuar go ndéanfaidh sí infheistíocht arna mhaoiniú go náisiúnta a chaomhnú¹⁴. Tá sé beartaithe aici infheistíocht phoiblí a mhaoiniú don aistriú glas agus don aistriú digiteach, agus don tslándáil fuinnimh, mar shampla an beartas tionsclaíoch treisithe *España 2030*, an Plean le haghaidh athshlánú tithíochta agus athghiniúint uirbeach nó an spreagadh a thugtar don nascacht chibearshlándála agus 5G, a mhaoinítear leis an tSaoráid agus le cistí eile de chuid an Aontais.

¹³ Leis an gcaiteachas caipitil eile a mhaoinítear go náisiúnta, réamh-mheastar go soláthrófar rannchuidiú craphach 0.2 pointe céatadán de OTI.

¹⁴ B'ionann caiteachas a mhaoinítear le deontais faoin tSaoráid agus faoi chistí eile de chuid an Aontais agus 1.6 de OTI in 2023, agus maidir le hinfeistíocht a mhaoinítear go náisiúnta, soláthraíodh rannchuidiú forleathnaitheach 0.2 pointe céatadán leis an staid fhioscach. Réamh-mheastar go soláthróidh caiteachas caipitil eile arna mhaoiniú go náisiúnta ranníocaíocht chrapthach dar méid 0.2 pointe céatadán de OTI.

- (22) De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go laghdófar an t-easnamh rialtais ghinearálta go 3.0 % de OTI in 2024. Is léiriú é an laghdú in 2024 freisin ar dheireadh a chur le bearta fuinnimh de réir a chéile. Le Clár Cobhsaíochta 2023, táthar ag súil go dtiocfaidh laghdú go 109.1 % ag deireadh 2024 ar chóimheas ollfhiachas rialtais–OTI. Ar bhonn beart beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún easnamh rialtais 3.3 % de OTI in 2024. Tá sé sin ag teacht leis an easnamh a thuartar i gClár Cobhsaíochta 2023. I réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, tuartar go mbeidh cóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI ar aon dul le 109.1 % ag deireadh 2024.
- (23) Beartaítear le Clár Cobhsaíochta 2023 deireadh a chur de réir a chéile le bearta tacaíochta fuinnimh in 2024, cé is moite den tobhach ar bhrabúis amhantair do chuideachtaí fuinnimh. Glacann an Coimisiún leis freisin go gcuirfear deireadh de réir a chéile le beagnach gach beart tacaíochta fuinnimh in 2024 (glanioncam de 0.1 % de OTI in 2024). Tá na meastacháin sin bunaithe ar an toimhde nach dtiocfaidh aon mhéaduithe an athuair ar phraghsanna fuinnimh.
- (24) Le Rialachán (CE) Uimh. 1466/97, éilítear go ndéanfaí feabhas bliantúil ar chomhardú an bhuiséid struchtúraigh i dtreo an chuspóra bhuiséadaigh mheántearmaigh, agus 0.5 % de OTI mar thagarmharc aige¹⁵. Agus aird á tabhairt ar bhreithnithe inbhuanaitheachta fíoscaí agus ar an ngá atá leis an easnamh a laghdú faoi bhun luach tagartha an Chonartha de 3 % de OTI, bheadh sé iomchuí feabhas de 0.7 % de OTI ar a laghad a chur ar an gcomhardú struchtúrach do 2024 de réir an Choimisiúin. Chun an feabhas sin a áirithiú, agus i gcomhréir le modheolaíocht an Choimisiúin, níor cheart go rachadh an fás ar ghlanchaiteachas príomhúil¹⁶ arna mhaoiniú go náisiúnta in 2024 thar 2.6 %, mar a léirítear sa Mholadh seo. An tráth céanna, ba cheart deireadh a chur de réir a chéile leis na bearta tacaíochta fuinnimh atá fágtha (a mheasann an Coimisiún faoi láthair ag 0.6 % de OTI in 2023 iad) má cheadaíonn forbairtí sa mhargadh fuinnimh é sin agus deireadh a chur ar dtús leis na beartais is lú a spriocdhírodh, agus ba cheart an coigilteas gaolmhar a úsáid chun an t-easnamh rialtais a laghdú.

¹⁵ Ceanglaítear freisin le hAirteagal 5 de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 coigeartú is mó ná 0.5 % de OTI a dhéanamh i gcás Ballstát a bhfuil fiachas rialtais acu ar mó é ná 60 % de OTI, nó a bhfuil rioscaí níos suntasaí acu maidir le hinbhuanaitheacht fiachais.

¹⁶ Sainmhínítear glanchaiteachas príomha mar chaiteachas a mhaoinítear go náisiúnta glan ó bhearta lánroghnacha ioncaim agus gan caiteachas úis agus caiteachas dífhostaíochta timthriallaí san áireamh.

- (25) Ag glacadh leis nach dtiocfaidh aon athrú ar bheartais, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún go dtiocfaidh méadú 1.4 % ar ghlanchaiteachas príomha a mhaoinítear go náisiúnta in 2024, rud atá faoi bhun an ráta fáis atá molta.
- (26) De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh laghdú ar infheistíocht rialtais (gan infheistíocht arna maoiniú ag an tSaoráid a áireamh) ó 2.7 % de OTI in 2023 go 2.6 % de OTI in 2024. Tagraíonn Clár Cobhsaíochta 2023 d'athchóirithe agus d'infheistíochtaí a mheastar a rannchuideoidh le hinbhuanaitheacht an airgeadais phoiblí agus le fás inbhuanaithe agus cuimsitheach. Áirítear ar na hathchóirithe agus na hinfeistíochtaí sin creat buan lena n-áirithítear feabhsuithe ar cháilíocht an chaiteachais phoiblí, bearta lena ndéantar calaois chánach agus imghabháil cánach a chosc agus a chomhrac agus an córas cánach a athchóiriú chun go mbeidh sé níos cuimsithí, níos inbhuanaithe agus níos cumasaí chun inbhuanaitheacht mheántéarmach agus fhadtéarmach an airgeadais phoiblí a chothú, ar cuid den phlean téarnaimh agus athléimneachta iad freisin.
- (27) Leagtar amach i gClár Cobhsaíochta 2023 conair fhioscach mheántéarmach go dtí 2026. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go laghdóidh an t-easnamh rialtais ghinearálta de réir a chéile go 2.7 % de OTI in 2025 agus go 2.5 % faoi 2026. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go rachaidh an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun 3 % de OTI in 2025. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI ó 109.1 % ag deireadh 2024 go 106.8 % faoi dheireadh 2026.

(28) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b), de Rialachán (AE) 2021/241 agus le critéar 2.2 d'Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin, áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta tacar fairsing athchóirithe agus infheistíochtaí a threisióinn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Go dtí seo, tá cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Spáinne faoi lánseol. Thíolaic an Spáinn trí iarraidh ar íocaíocht, a chomhfhreagraíonn do 121 gharsprioc agus sprioc sa phlean téarnaimh agus athléimneachta agus a raibh eisíocaíocht fhoriomlán EUR 28 000 000 000 mar thoradh uirthi. Tá an Spáinn ar cheann de na Ballstáit a bhfuil an dul chun cinn is mó déanta aige maidir le cur chun feidhme an phlean téarnaimh agus athléimneachta. An 6 Meitheamh 2023, thíolaic an Spáinn leasú ar a plean téarnaimh agus athléimneachta, ina raibh bearta nua chun go mbeadh sé níos mó ná dhá oiread a mhéid. Ba cheart acmhainneacht riaracháin leordhóthanach a bheith ag gabháil leis sin chun a áirithiú go n-ionsúfar na cistí téarnaimh agus athléimneachta, cistí eile de chuid an Aontais agus cistí náisiúnta eile ar bhealach éifeachtach agus éifeachtúil. Go háirithe, bainfidh an Spáinn tairbhe as leithdháileadh deontais níos airde ón tSaoráid. Áirítear sa phlean athbhreithnithe caibidil REPowerEU, atá le cistiú i bpáirt le deontais bhreise REPowerEU. Trí chaibidil nua REPowerEU a thabhairt isteach i bplean téarnaimh agus athléimneachta, féadfar athchóirithe agus infheistíochtaí breise a mhaoiniú chun tacú le cuspóirí straitéiseacha na Spáinne i réimse an fhuinnimh agus an aistrithe ghlais. I gcomhréir le hAirteagal 14(6) de Rialachán (AE) 2021/241, thíolaic an Spáinn freisin a hiarraidh ar EUR 84 000 000 000 de thacaíocht iasachta bhreise faoin tSaoráid. Ar mhaithe leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go rathúil, sin agus bearta eacnamaíocha agus fostaíochta eile taobh amuigh den phlean sin, tá sé tábhachtach i gcónaí údaráis áitiúla agus réigiúnacha, comhpháirtithe sóisialta agus geallsealbhóirí ábhartha eile a bheith rannpháirteach ar bhonn córasach agus éifeachtach, chun a áirithiú go bhfuil freagracht i leith an chláir oibre beartais fhoriomláin roinnte go forleathan.

- (29) D'fhormheas an Coimisiún doiciméid chlársceidealaithe uile na Spáinne maidir le beartas comhtháthaithe in 2022. Tá sé ríthábhachtach go rachfar ar aghaidh le cláir an bheartais chomhtháthaithe a chur chun feidhme go tapa sa chaoi gur comhlánú a bheidh iontu ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta agus go mbeidh sineirge ann idir iad féin agus an plean sin, an chaibidil REPowerEU san áireamh, ionas go ndéanfar an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur i gcrích, go méadófar an athléimneacht eacnamaíoch agus shóisialta, agus go mbeidh forbairt chríochach chothrom ann freisin sa Spáinn.
- (30) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu sna pleananna téarnaimh agus athléimneachta agus sna cláir beartais comhtháthaithe, tá roinnt dúshláin bhreise le sárú ag an Spáinn i ndáil leis an aistriú glas, le hidirnáisc fuinnimh agus le tithíocht shóisialta agus inacmhainne atá tíosach ar fhuinneamh.
- (31) In ainneoin nochtadh íseal díreach do bhreoslaí iontaise na Rúise, leis an mborradh atá tagtha ar phraghsanna fuinnimh in 2022, cuirtear i bhfios go láidir gur gá don Spáinn dlús a chur lena haistriú i dtreo fuinneamh glan. Tá dul chun cinn á dhéanamh ag an Spáinn maidir le húsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh, agus tá sí ar cheann de na Ballstáit ag a bhfuil an toilleadh suiteáilte is airde de chumhacht gaoithe agus gréine, le tuairim is 49.8 GW. Chuidigh roinnt feabhsuithe ar na nósanna imeachta ceadaithe, go háirithe le haghaidh féintomhaltais, le tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh maidir leis na teicneolaíochtaí sin a chur in úsáid. Mar sin féin, tá riaráiste mór d'iarratais le haghaidh gléasraí nua fuinnimh in-athnuaite os comhair na Spáinne. Cuireann srianta le hacmhainneacht an ghréasáin teorainn le comhtháthú breise foinsí in-athnuaite isteach san eangach leictreachais. Tá an Spáinn ar cheann de na tíortha ina bhfuil an sciar is airde de mhéadair chliste, ach bheadh gá le hinfheistíochtaí breise i mbonneagar agus i stóráil líonra chun leictreachas in-athnuaite breise a chomhtháthú. D'fhéadfaí a áireamh ar na bearta chun dlús a chur le cur in úsáid fuinnimh in-athnuaite nósanna imeachta ceadaithe a chuíchóiriú agus a dhigitiú a thuilleadh, acmhainneacht líonra a leithdháileadh ar thionscadail níos tapúla agus tacú le hobair na n-údarás i dtaca le ceadanna próiseála trí scileanna agus soláthar foirne iomchuí a áirithiú maidir leis na húdaráis sin chomh maith le feabhas a chur ar chomhordú idir gach leibhéal rialtais. Ina theannta sin, tá leibhéal idirnáisc leictreachais trasteorann na Spáinne in 2022 (5.4 %) fós i bhfad faoi bhun na spriocanna idirnáisc do 2020 (10 %) agus 2030 (15 %).

(32) Tháinig laghdú 10.8 %¹⁷ ar thomhaltas gáis nádúrtha sa Spáinn sa tréimhse idir mí Lúnasa 2022 agus mí an Mhárta 2023, i gcomparáid leis an meántomhaltas gáis le linn na tréimhse céanna sna 5 bliana roimhe sin, rud atá os cionn a sprioc laghdaithe 7 % a leagtar síos i Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle¹⁸. Moltar don Spáinn iarrachtaí a dhéanamh an t-éileamh ar ghás a laghdú go sealadach go dtí an 31 Márta 2024 de bhun Rialachán (AE) 2023/706 ón gComhairle¹⁹. Dá ndéanfaí tuilleadh infheistíochta i dtithíocht atá tíosach ar fhuinneamh, chuideofaí le dúshláin inacmhainneachta tithíochta a mhaolú. Tá an cailteanas suntasach cumhachta ceannaigh, an fás leanúnach ar phraghsanna cíosa agus íocaíochtaí morgáiste níos airde tar éis fadhbanna inacmhainneachta tithíochta a mhéadú, go háirithe do theaghlaigh leochaileacha. Tá srian i gcónaí le sholáthar tithíochta inacmhainne agus sóisialta agus tá sé i bhfad níos ísle ná meán an Aontais. Tá sé beartaithe i bplean fuinnimh agus aeráide náisiúnta reatha na Spáinne 1.2 milliún athchóiriú ar fhoirgnimh chónaithe a bhaint amach faoi 2030, agus clúdóidh an plan téarnaimh agus athléimneachta thart ar an tríú cuid díobh. Trí thithíocht bhreise atá tíosach ar fhuinneamh a chur in úsáid i limistéir ina bhfuil ganntanas suntasach agus margaí faoi strus, lena n-áirítear trí athchóiriú agus leictriú, féadfar tomhaltas fuinnimh a shrianadh agus aghaidh a thabhairt ar an aistriú glas, chomh maith le tacú le teaghlaigh leochaileacha atá neamhchosanta ar bhochtaineacht fuinnimh. Is féidir le tithíocht dhea-spriocdhírthe cíosa shóisialta agus inacmhainne a chuirtear ar fáil i gcomhar leis an earnáil phríobháideach cuidiú leis an tionchar fíoscach a theorannú.

¹⁷ Áirítear leis an titim 10.8 % tomhaltas gáis nádúrtha chun leictreachas a tháirgeadh sa Spáinn, a onnmhairíodh chuig Ballstát comharsanachta.

¹⁸ Tugadh maolú don Spáinn, dá bhrí sin, is é 7 % seachas 15 % an sprioc atá aici i gcás laghdú éigeantach ar éileamh i gcás foláireamh ón Aontas de bhun Airteagal 5(7) de Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle an 5 Lúnasa 2022 maidir le bearta comhordaithe maidir le laghdú ar éileamh ar ghás (IO L 206, 8.8.2022, lch. 1).

¹⁹ Rialachán (AE) 2023/706 ón gComhairle an 30 Márta 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2022/1369 a mhéid a bhaineann le síneadh a chur leis an tréimhse laghdaithe éilimh i gcás bearta laghdaithe éilimh le haghaidh gáis agus cur chun feidhme an tuairiscithe agus an fhaireacháin ar na bearta sin a threisiú (IO L 93, 31.3.2023, lch. 1).

- (33) Tá an t-iompar fós ag brath go mór ar bhreoslaí ola. Is í an earnáil sin is cúis le sciar mór d’astaíochtaí gás ceaptha teasa agus cuireann sí freisin le truailliú aeir, rud atá os cionn mheán an Aontais. Tá bonneagar neamhleor agus rochtain ar iompar poiblí fós ina ábhar inmí i gceantair thuaithe. Tá imscaradh leictrea-soghluaisteachta tearcfhorbartha ó thaobh an tsoláthair agus an éilimh araon. Má chuirtear an croíghréasán iarnróid ardluais i gcrích, lena n-áirítear gréasán trasteorann, faoi 2030, cuirfear dlús leis an aistriú i dtreo na haeráidneodrachta agus beidh an t-iompar ag brath níos lú ar bhreoslaí iontaise. D’fhéadfadh bearta a áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta iompar uirbeach agus meitreapholaiteach a athrú ó bhonn agus an Gréasán Tras-Eorpach Iompair a neartú, rud a chuideoidh le digitiú agus teicneolaíochtaí nua a thabhairt isteach san earnáil.
- (34) Mar gheall ar ghanntanais oibrithe agus scileanna in earnálacha agus i ngairmeacha atá ríthábhachtach don aistriú glas, lena n-áirítear teicneolaíochtaí glan-nialasacha a mhonarú, a chur in úsáid agus a chothabháil, tá scrogaill á gcruthú san aistriú chuig geilleagar glan-nialasachta. Chun go laghdófar na ganntanais scileanna agus chun go gcuirfear an cuimsiú sa lucht saothair agus athshannadh an lucht saothair chun cinn, tá sé ríthábhachtach córais oideachais agus oiliúna ar ardchaighdeán a bheith ann a fhreagraíonn d’athruithe ar riachtanais an mhargaidh saothair, chomh maith le bearta spriocdhírthe maidir leis an uas-sciliú agus an t-athsciliú. Chun leas a bhaint as soláthar saothair nach bhfuil leas á bhaint as go fóill, ní mór na bearta sin a bheith inrochtana, go háirithe le haghaidh daoine aonair agus sna hearnálacha agus sna réigiúna is mó a ndéanann an t-aistriú glas difear dóibh. In 2022, tuairiscíodh ganntanas lucht saothair sa Spáinn le haghaidh roinnt gairmeacha a raibh scileanna nó eolas sonracha ag teastáil dóibh le haghaidh an aistrithe ghlais, mar shampla, teicneoirí innealtóireachta leictreonaice.
- (35) I bhfianaise mheasúnú an Choimisiúin, rinne an Chomhairle scrúdú ar Chlár Cobhsaíochta 2023 agus léirítear a tuairim²⁰ i moladh (1).

²⁰ Faoi Airteagal 5(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97.

- (36) I bhfianaise na n-idirnasca dlúth idir geilleagair Bhallstáit an limistéir euro agus a rannchuidiú comhchoiteann le feidhmiú an aontais eacnamaíoch agus airgeadais, mhol an Chomhairle go ngníomhódh Ballstáit an limistéir euro, trína bpleananna téarnaimh agus athléimneachta i measc rudaí eile, chun (i) inbhuanaitheacht fiachais a chaomhnú agus staonadh ó thacaíocht leathan a thabhairt don éileamh comhiomlán in 2023, spriocdhíriú níos fearr a dhéanamh maidir leis na bearta fioscacha arna nglacadh chun tionchar na bpraghsanna arda fuinnimh a mhaolú, agus machnamh a dhéanamh ar bhealaí iomchuí chun an tacaíocht a laghdú de réir mar a laghdaíonn an brú ó thaobh praghsanna fuinnimh de; (ii) leibhéal ard infheistíochta poiblí a choinneáil ar bun agus infheistíochtaí príobháideacha a chur chun cinn chun tacú leis an aistriú glas agus leis an aistriú digiteach; (iii) tacú le forbairtí pá a mhaolaíonn an cailleanas ó thaobh cumhacht ceannaigh de agus srian a chur ag an am céanna ar éifeachtaí indéreacha ar an mboilsciú, sin agus tuilleadh feabhais a chur ar bheartais ghníomhacha maidir leis an margadh saothair mar aon le dul i ngleic le ganntanais scileanna; (iv) feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó agus a áirithiú go bhfuil an tacaíocht fuinnimh a thugtar do chuideachtaí cost-éifeachtúil sealadach, agus spriocdhírithé ar ghnólachtaí inmharthana, agus go bhfuil dreasachtaí le haghaidh an aistrithe ghlais ag baint léi i gcónaí; agus (v) cobhsaíocht mhacrairgeadais a chaomhnú agus faireachán a dhéanamh ar rioscaí, agus leanúint ag an am céanna den obair chun an t-aontas baincéireachta a chur i gcrích. I gcás na Spáinne, rannchuidíonn moltaí (1), (2) agus (3) le cur chun feidhme an chéad, an dara agus an tríú moladh a leagtar amach i Moladh 2023 maidir leis an limistéir euro.
- (37) I bhfianaise ghrinn-athbhreithniú an Choimisiúin agus an mheasúnaithe uaidh, rinne an Chomhairle scrúdú ar an gClár Náisiúnta um Athchóiriú 2023 agus ar Chlár Cobhsaíochta 2023. Léirítear a cuid moltaí faoi Airteagal 6 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 i moladh (1). Cuidíonn na beartais dá dtagraítear i moladh (1) ó thaobh aghaidh a thabhairt ar leochaileachtaí a bhaineann le fiachas ard an rialtais. Cuireann Moladh (2) le haghaidh a thabhairt ar mholadh (1). Na beartais dá dtagraítear i moladh (1), cuidíonn siad le haghaidh a thabhairt ar mhíchothromaíochtaí agus leis na moltaí a leagtar amach i Moladh 2023 don limistéir euro a chur chun feidhme, i gcomhréir le haithris 36.

Ag MOLADH LEIS SEO go nglacfaidh an Spáinn gníomhaíocht in 2023 agus in 2024 chun:

1. Deireadh a chur leis an bearta tacaíochta éigeandála fuinnimh atá i bhfeidhm, agus úsáid a bhaint as na coigiltis ghaolmhara chun an t-easnamh rialtais a laghdú, a luaithe is féidir in 2023 agus 2024. Dá mbeadh gá le bearta tacaíochta nua nó leantacha chun dul i ngleic le méaduithe a thioctadh an athuair ar phraghsanna fuinnimh, a áirithiú go ndírítear bearta tacaíochta den sórt sin ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha a chosaint, go mbeidís inacmhainne go fíoscach, agus go gcaomhnófaí leo dreasachtaí le haghaidh coigilteas fuinnimh.

Beartas fíoscach stuama a áirithiú, go háirithe trí theorainn nach mó ná 2.6 %²¹ a chur leis an méadú ainmniúil ar ghlanchaiteachas príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta in 2024.

Infheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta a chaomhnú agus a áirithiú go n-ionsúfar deontais faoin tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais go héifeachtach, go háirithe chun na haistrithe glasa agus digiteacha a chothú.

Don tréimhse tar éis 2024, go leanfar de straitéis fhíoscach mheántéarmach a shaothrú maidir le comhdhlúthú inbhuanaithe de réir a chéile, mar aon le hinfeistíochtaí agus athchóirithe atá fabhrach d'fhás inbhuanaithe níos airde, chun staid fhíoscach mheántéarmach stuama a bhaint amach.

2. An móiminteam a choinneáil ag imeacht maidir lena plean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go seasta agus, tar éis an aguisín a tíolacadh le déanaí, lena n-áirítear caibidil REPowerEU agus an iarraidh bhreise ar iasacht, tús a chur go tapa le cur chun feidhme na mbeart gaolmhar. A áirithiú go leanfar d'acmhainneacht leordhóthanach riaracháin i bhfianaise an mhéadaithe atá beartaithe ar mhéid an phlean téarnaimh agus athléimneachta. Dul ar aghaidh le cur chun feidhme tapa chláir an bheartais chomhtháthaithe, sa chaoi gur dlúthchomhlánú a bheidh iontu ar an bplan téarnaimh agus athléimneachta agus go mbeidh dlúthshineirge ann idir iad féin agus an plean sin.

²¹ A mheastar a chomhfhreagraíonn d'fheabhas bliantúil de 0.7 % de OTI ar a laghad ar chomhardú an bhuiséid struchtúraigh do 2024, mar a thuairiscítear in aithris 24.

3. Spleáchas ar bhreosláí iontaise a laghdú. Dlús a chur le húsáid fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear trí nósanna imeachta ceadaithe a chuíchóiriú agus a dhigitiú a thuilleadh, tacú le hobair na n-údarás ceadaithe, feabhas a chur ar an rochtain ar an eangach agus infheistíocht a dhéanamh i stóráil fuinnimh, tarchur agus dáileadh leictreachais, agus idirnáisc leictreachais trasteorann. Infhaighteacht tithíochta sóisialta agus inacmhainne atá tíosach ar fhuinneamh a mhéadú, lena n-áirítear trí athchóiriú, dlús a chur le leictriú foirgneamh agus le teacht chun cinn na leictrea-shoghluaisteachta. Cur leis na hiarrachtaí beartais atá dírithe ar sholáthar agus ar shealbhú na scileanna agus na n-inniúlachtaí atá ag teastáil le haghaidh an aistrithe ghlais.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán
